

Tema familiebarnehage

Fra kommunestyrets behandling av BØP 2019-2022

- Barnehagen i Stakkvik opprettholder driften barnehageåret 2019/2020 uavhengig av barnetallet.
- Barnehagen på Vannareid driftes også barnehageåret 2019/20 uavhengig av barnetallet.
- Det foretas en utredning av mulig familiebarnehage i **Stakkvik** og på **Vannareid**.

Vi må få klargjort mulighetene og kvaliteten i et slikt tilbud i disse bygdene. På hvilken måte og i hvilket omfang kan kommunen bidra inn i en slik tjeneste. Vi ber om en snarlig utredning

Innhold i dag

- Bestemmelser i barnehageloven som gjelder godkjenning av familiebarnehager.
- Den frie etableringsretten.
- Bestemmelser i barnehageloven som gjelder kommunalt tilskudd til private familiebarnehager.
- Forvaltningsloven.
- Andre offentlige instansers myndighetsoppgaver i forbindelse med oppstart av familiebarnehager.
- Kommunens rolle.
- Muligheten til å søke Husbanken om barnehagelån.

Prognoser barnetall

Barnehage	2018-19 (pr. 1.mars)		2019-20		2020-21	
	u/3 (antall hoder)	o/3 (antall hoder)	u/3 (antall hoder)	o/3 (antall hoder)	u/3 (antall hoder)	o/3 (antall hoder)
Vannareid	2	6	2	3		3
Stakkvik	1	3	2 (4 etter nyttår)	2	3	2

(Kilde: Aina Nyborg og Reidunn Dahl)

Kommunens rolle i denne sammenheng

- Barnehagemyndighet er den/de i kommunen som utfører myndighetsoppgavene etter barnehageloven med forskrifter.
- Skal som lokal barnehagemyndighet gi veiledning og påse at alle barnehagene, både kommunale og private, drives i samsvar med gjeldende regelverk.
- Fatte vedtak om godkjenning av barnehager, behandle søknader om dispensasjoner, finansiere private barnehager og andre myndighetsoppgaver som følger av barnehageloven med forskrifter.
- Gi nødvendig juridisk veiledning til den som vurderer å søke om godkjenning av ny familiebarnehage (forvaltningsloven §11). Hensikten: sette den som søker om godkjenning i stand til å oppfylle nødvendige krav til søknaden, og hevde sine rettigheter i søknadsprosessen

Forskrift om familiebarnehager - generelle merknader

- Familiebarnehager er den eneste særskilte barnehagetypen som er regulert i Barnehageloven.
- En godkjenning etter [Barnehageloven § 11](#) om familiebarnehager med tilhørende forskrift om familiebarnehager, innebærer at tilbudet blir en pedagogisk virksomhet som veiledes av en førskolelærer og følger rammeplanen.
- Forskriften om familiebarnehager har egne regler om godkjenning og bemanning.
- Godkjente familiebarnehager skal for øvrig tilfredsstillе kravene i eller i medhold av Barnehageloven. Dermed skiller familiebarnehager seg fra dagmammavirksomhet og blir en del av kommunens samlede barnehagetilbud.
- Godkjente barnehager skal behandles likeverdig i forhold til offentlige tilskudd.
- [Forskriften om foreldrebetaling i barnehager](#) fastsatt 16. desember 2005 gjelder også for familiebarnehager.

§ 1. Forskriftens formål og virkeområde

- Særskilte regler for godkjenning av familiebarnehager
- Norm for pedagogisk bemanning i familiebarnehagene.
- En familiebarnehage er en barnehageform der barna får et tilbud i private hjem.
- Assistentene i familiebarnehagen skal motta veiledning av en barnehagelærer. Ut over de særskilte regler som gis i denne forskriften, gjelder de bestemmelser som er fastsatt i eller med hjemmel i barnehageloven.

§ 2. Godkjenning av organiseringen.

- Kommunen skal foreta en kontroll av at familiebarnehagen tilfredsstillter krav i eller i medhold av barnehageloven og godkjenne den sammenslutning/ordningen som samlet sett utgjør familiebarnehagen.
- Familiebarnehagen skal som hovedregel være et fellesskap mellom minst to hjem, eller mellom minst ett hjem og en vanlig barnehage. I **særlige tilfeller** kan kommunen godkjenne enkeltstående hjem som én familiebarnehage.

§ 3. Godkjenning av hjemmene

- Virksomheten skal **fortrinnsvis** foregå i bebodde hjem. Ved godkjenning av det enkelte hjem og eventuelt baselokale skal det vurderes om hjemmet og lokalet egner seg for familiebarnehagedrift.
- Kommunen kan i **særlige** tilfeller godkjenne ubebodde lokaler som ett hjem i en familiebarnehage. Ved slik godkjenning skal lokalenes hjemlige kvaliteter vektlegges.
- Det kan ikke gis godkjenning til doble grupper i ubebodde lokaler.

§ 4. Antall barn

- Et hjem kan godkjennes for maksimalt fem barn over tre år som er til stede samtidig. Et hjem som er egnet for det kan godkjennes for dobbel gruppe med maksimalt ti barn over tre år som er til stede samtidig.
- Er flertallet av barna under tre år, må antallet reduseres.
- Det kan settes begrensning ved antall barn i et hjem på grunnlag av hjemmets egnethet.
- Det skal som hovedregel være minst to barn i et familiebarnehagehjem. Hjemmets egne barn under opplæringspliktig alder, som deltar i ordningen, teller med. I en familiebarnehagegruppe må minst halvparten av barna være andre enn hjemmets egne.

§ 5. Pedagogisk veiledning

- I familiebarnehager skal det gis pedagogisk veiledning til assistenten i det enkelte hjem i barnehagens åpningstid.
- Den pedagogiske veiledningen skal gis av utdannet førskolelærer. Likeverdig med førskolelærerutdanning er annen treårig pedagogisk utdanning på høghskolenivå med videreutdanning i barnehagepedagogikk.

§ 6. Bemanningsnorm

- I en familiebarnehage kan det være maksimalt 30 barn per førskolelærer som gir pedagogisk veiledning.
- Én assistent kan ha ansvaret for inntil fem barn der flertallet av barna er over tre år. Er flertallet under tre år, må antallet reduseres.
- Bemanningen må være forsvarlig i forhold til barnas alder og forutsetninger.

§ 7. Klage

- Kommunens vedtak om godkjenning kan påklages til fylkesmannen.

Nasjonale tilskuddssatser 2019 til private familiebarnehager (Udir., sist endret 01.11.2018).

Driftstilskudd pr. heltidsplass

- 0-2 år: **142 200**
- 3-6 år: **127 000**

Kapitaltilskudd pr. heltidsplass

- 0-2 år: **13 300**
- 3-6 år: **13 300**

Sats pensjonspåslag pr. heltidsplass

- 0-2 år: **6 373**
- 3-6 år: **6 373**

I tillegg foreldrebetaling – makspris **3090** kr/mnd. (fra 01.08.2019)

Kostpenger kan også komme i tillegg.

Den frie etableringsretten

- Alle som søker om godkjenning av barnehage, og oppfyller kravene i barnehageloven, har rett til godkjenning.
- Dette betyr at barnehagemyndigheten må innvilge alle søknader om godkjenning som oppfyller kravene i barnehageloven, uten å ta hensyn til om den ønsker eller mener at familiebarnehagen bør etablere seg i kommunen.
- En følge av den frie etableringsretten, er at barnehagemyndigheten må behandle alle søknader om godkjenning.
- Rett til godkjenning etter barnehageloven innebærer imidlertid ikke en automatisk rett til finansiering til private barnehager etter barnehageloven § 14.
- En barnehage kan ikke kompensere for manglende finansiering gjennom foreldrebetaling. En barnehage må alltid overholde maksimalgrense for foreldrebetalingen, jf. forskrift om foreldrebetaling § 1.
- [Husbanken om barnehagelån.](#)

Søknadsbehandling

- Alle søknader om godkjenning behandles i tråd med forvaltningsloven, så lenge barnehagemyndigheten må forstå at henvendelsen er å anse som en søknad om godkjenning.
- Innhente nok informasjon for å behandle søknaden (forvaltningsloven § 17 - utrednings- og informasjonsplikt).
- Barnehagemyndigheten må skaffe seg nødvendig informasjon om hvordan søkeren har tenkt å drive familiebarnehagen, for å vurdere om familiebarnehagen vil oppfylle barnehageloven §§ 1, 1a og 2 (barnehagens formål og innhold) når den kommer i drift.

Barnehageloven §§ 1, 1a og 2 (barnehagens formål og innhold)

- Beskrivelse av organiseringen og sammenslutningen/ordningen som utgjør familiebarnehagen. Sammenslutningen/ordningen som utgjør familiebarnehagen betyr de hjemmene som sammen ønsker å få utgjøre en familiebarnehage, eller den vanlige barnehagen og det hjemmet / de hjemmene som sammen ønsker å få utgjøre en familiebarnehage. Barnehagemyndigheten skal godkjenne den organiseringen som samlet sett utgjør familiebarnehagen. Med organiseringen menes hvordan de enkelte enhetene som inngår i familiebarnehagen, har innordnet seg for å til sammen oppfylle kravene som følger av barnehageloven.
- Bemanningsplan for det enkelte hjemmet.
- Utkast til vedtekter hvis søkeren har utarbeidet dem, herunder fastsatt leke- og oppholdsareal per barn.
- En angivelse av hvilke rom og uteområder som er tenkt avsatt til barnas aktiviteter. Dette gjelder for eksempel lekerom, grupperom og sove- og hvilerom, samt garderobe og/eller kjøkken dersom de egner seg og reelt sett vil kunne brukes til barnas aktiviteter. Å vurdere om det enkelte hjemmet er bebodd, er en skjønnsmessig vurdering. Barnehagemyndigheten må skaffe seg informasjon om rommene som er til disposisjon, for å kunne avgjøre om hjemmet kan anses å være bebodd. Avgjørelsen av om et lokale kan anses å være bebodd, vil i enkelte tilfeller være en vanskelig vurdering. I grensetilfellene må barnehagemyndigheten vurdere det hjemlige preget og nærheten til den delen som er bebodd, før den kan gi godkjenning. Barnehagemyndigheten må i egnethetsvurderingen ta hensyn til at virksomheten foregår i private hjem. Barnehagemyndigheten må ut fra denne forutsetningen blant annet vurdere barnas mulighet for lek, livsutfoldelse og meningsfulle opplevelser og aktiviteter. Videre må barnehagemyndigheten vurdere om familiebarnehagen tar hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn, herunder samiske barns språk og kultur.
- Beskrivelse av lokaler og uteområdet, herunder beskrivelse av inventar. Dette omfatter både leke- og oppholdsareal for barn, og øvrig areal som personalrom, kontorer, stellerom og toaletter. Tegninger, beskrivelser, bilder med videre, være et supplement til å vurdere om hjemmet er egnet for familiebarnehagedrift.

Hvilken informasjon må barnehagemyndigheten ha for å ta stilling til søknaden?

- Barnehagemyndigheten må gjøre seg kjent med andre myndigheters uttalelser og eventuelle vilkår for å avgjøre om de får betydning for vurderingen av om barnehagemyndigheten kan godkjenne familiebarnehagen etter barnehageloven.
- Gjort seg kjent med betyr at barnehagemyndigheten må vite om det er gitt uttalelser eller eventuelle vilkår fra andre myndigheter og hva de inneholder. Dette innebærer at hvis for eksempel en annen myndighet har bestemt at hjemmet ikke er egnet for barn under tre år, må barnehagemyndigheten legge samme begrensning til grunn. Andre offentlige instansers myndighetsoppgaver i forbindelse med oppstart av nye familiebarnehager kan i denne sammenheng være:
 - Avgjørelse om bruksendring eller dispensasjon etter plan- og bygningsloven fra kommunen; § 21-10 (sluttkontroll og ferdigattest) jf. §§ 23-3 (krav til ansvarlig foretak) og 24-1 (kvalitetssikring og kontroll).
 - Godkjenning etter forskrift om miljørettet helsevern fra kommunen (Forskrift om miljørettet helsevern i barnehage og skole § 6 – krav om godkjenning).
 - Samtykke fra Arbeidstilsynet (Arbeidsmiljøloven § 18-9 – samtykke til oppføring av bygning mv.).
 - Registrering eller godkjenning fra Mattilsynet etter regelverket om registrering eller godkjenning av ny næringsmiddelvirksomhet, jf. matloven. Ansvarlig myndighet er Mattilsynet.

Tre muligheter etter uttalelser fra andre myndigheter

- Ingen av uttalelsene får noen betydning for hvordan barnehagemyndigheten vurderer søknaden om godkjenning. Dette er tilfellet dersom ingen av andre myndigheter har noen innsigelser til hvordan familiebarnehagen skal se ut og drives. Det kan også være tilfeller hvor en myndighet har en innsigelse, uten at det får betydning for hvordan barnehagemyndigheten vurderer søknaden. Et eksempel på dette er en innsigelse fra Arbeidstilsynet om de ansattes fasiliteter, som ikke berører barnehagebarna.
- Uttalelsen fra en annen myndighet innebærer at familiebarnehagen ikke kan godkjennes uansett. Et eksempel på dette er at de lokale plan- og bygningsmyndighetene ikke gir bruksendring der det er nødvendig.
- Uttalelsen fra en annen myndighet får betydning for hvordan barnehagemyndigheten vurderer søknaden om godkjenning. Et eksempel er at de lokale plan- og bygningsmyndighetene vurderer at en gitt del av arealet ikke oppfyller kriteriene for brannsikkerhet. Da må barnehagemyndigheten legge samme begrensning til grunn i sin avgjørelse. En uttalelse fra en annen myndighet kan føre til at det påvirker hvordan barnehagemyndigheten vurderer om familiebarnehagen vil være egnet til å oppfylle barnehageloven §§ 1, 1a og 2. I tillegg kan uttalelsen føre til at barnehagemyndigheten må sette vilkår for godkjenningen.

Politiattest

- Barnehagemyndigheten må innhente politiattest for søkeren, eieren av barnehagens lokaler og deres familiemedlemmer, dersom de vil ha mulighet til å være direkte kontakt med barnehagebarna.
- Barnehagemyndigheten må synliggjøre i saksdokumentene at alle som har plikt til å levere politiattest etter forskrift om politiattest § 6 har levert dette.
- Av hensyn til etterprøvbarhet og kontroll må det fremkomme når barnehagemyndigheten mottok politiattest og hvem som har vurdert dem.